

Tosielämän sisustustarinoita

Kirjoittajakoulutusta blogisteille

Hannele Järvelä

Tekijä tai tekijät Järvelä, Hannele	Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2007
Raportin nimi Tosielämän sisustustarinoita, kirjoittajakoulutusta blogisteille	Sivu- ja liitesivumäärä 32
Opettajat tai ohjaajat Jalonen, Virve	
<p>Keväällä 2011 Vepsäläisen sisustussuunnittelijat aloittivat Tosielämän sisustustarinoita -blogin kirjoittamisen. Tämä opinnäytetyö käsittelee kirjoittajakouluttajan kokemuksia projektista.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaista on työskennellä kirjoittajakouluttajana ensimmäistä kertaa ja jakaa kokemuksia itse projektista kouluttajan ja valmistuvan toimittajan näkökulmasta katsottuna: mikä onnistui, mitä kannattaisi tehdä toisin.</p> <p>Tosielämän sisustustarinoita -blogia kirjoitti 24 Vepsäläisen sisustussuunnittelijaa, joista jokaisella oli hyvin erilainen kirjoittajatausta. Myös heidän suhtautumisensa blogin kirjoittamiseen vaihteli aina erittäin innostuneesta vastentahtoiseen ja välinpitämättömyyteen. Kirjoittajakouluttajan tehtävänä oli tukea suunnittelijoita projektin aikana ja huolehtia, että tekstit olivat valmiita aikataulun mukaisesti. Jokaisen suunnittelijan kanssa prosessi oli erilainen: osa kaipasi pelkkää oikolukua, kun osan kanssa tekstejä käsiteltiin hyvinkin pitkään. Osa suunnittelijoista taas pelkäsi tekstintuottoa siinä määrin, että he kaipa-sivat kirjoittajakouluttamisen sijaan haamukirjoittajaa, jolloin tekstit tuotettiin heidän puolestaan puhelinhaastattelujen perusteella.</p> <p>Opinnäytetyö on tehty toimintatutkimuksen ideologialla.</p> <p>Blogitekstit ovat edelleen luettavissa Vepsäläisen nettisivuilla.</p>	
Asiasanat Blogit, verkkojulkaisut, kirjoittajakoulutus	

Degree programme

<p>Authors</p> <p>Järvelä, Hannele</p>	<p>Group or year of entry</p> <p>2007</p>
<p>The title of thesis</p> <p>TOSIELÄMÄN SISUSTUSTARINOITA, KIRJOITTAJA-KOULUTUSTA BLOGISTEILLE</p>	<p>Number of pages and appendices</p> <p>32</p>
<p>Supervisor(s)</p> <p>Jalonen, Virve</p>	
<p>The interior designers of Vepsäläinen started writing a blog called ”Tosielämän sisustustarinoita” in spring 2011. During this process they had guidance and training for writing.</p> <p>This Thesis clarifies what it is like to work as a writing trainer for the first time for 28 people with very different backgrounds. It also touches the differences between advertisement world and journalism – how different are the basis of these two fields, when examined through the eyes of a journalist.</p> <p>During spring 2011 28 interior designers were involved in the project, and all of them had very different backgrounds as a writer and their level of enthusiasm varied a lot. As a writing trainer one's duty was to support the designers during the project and take care of the deadlines.</p> <p>The project was an assignment of Vepsäläinen and Detail Agency. The blog can still be found from the Vepsäläinen website.</p>	
<p>Key words</p> <p>Blogs, writing for the web, teaching writing skills</p>	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Toimeksianto.....	2
2.1	Toimeksiantaja	2
2.2	Briiffi.....	2
2.3	Yritykset ja blogit.....	4
3	Projektin eteneminen käytännössä.....	6
3.1	Kirjoittajakoulutus	7
3.2	Onnistuneen blogikirjoituksen resepti teoriassa	8
4	Blogin kirjoittajat	11
4.1	Itsenäiset osaajat	12
4.2	Innokkaat oppijat.....	12
4.3	Välittelevät vastahangat	12
5	Tekstien editointi.....	13
5.1	Esimerkkitekstit	13
5.2	Suunnittelijoiden palaute kokemuksesta	26
6	Toimittajana mainosmaailmassa.....	28
6.1	Oma oppimiskokemukseni	29
6.2	Onnistuivatko tekstit omasta mielestäni?.....	30
6.3	Kokemuksia ja pohdintaa kouluttajan roolista.....	31
	Lähteet.....	33

1 Johdanto

Blogit ja blogaaminen on vahva ilmiö myös Suomessa, eikä blogien suosiolle näy loppua. Kun vuonna 2007 blogeja yhteen keräävällä Blogilista.fi-sivustolla oli 12 100 blogia, on niitä samalla sivustolla tänään (5.6.2012) 43 991 kappaletta – ja uusia perustetaan jatkuvasti. Blogien mahdollisuudet ovat saaneet myös yritykset hereille ja niitä hyödynnetäänkin yhä enemmän.

Tämän opinnäytetyön tarina alkoi keväällä 2011, kun mainostoimisto Detail Agency otti minuun yhteyttä. He halusivat minut mukaan tekemään Vepsäläisen mainontaa, tarkoituksena oli perustaa sisustussuunnittelijoiden ylläpitämä blogi Vepsäläisen nettisivuille.

Tavoitteena oli tuoda Vepsäläisen sisustussuunnittelijoita ja heidän ammattitaitoaan paremmin esiin Vepsäläisen asiakkaille. Ongelmana oli, että suunnittelijat eivät olleet tottuneet kirjoittamaan ja he kaipasivat apua tekstien tuottamiseen.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaista on työskennellä blogikirjoittajien kouluttajana. Samalla se on valmistumassa olevan toimittajan katsaus mainosalan pyörteisiin.

Opinnäytetyö hyödyntää toimintatutkimuksen ideologiaa. Toimintatutkimus on tapaus-tutkimuksen kaltainen tutkimusstrategia, jonka avulla puututaan todellisen elämän tapahtumiin ja tarkastellaan väliintulon vaikutuksia. Painopisteenä ei ole niinkään saada yleistävää tietoa kuin täsmällistä tietoa tiettyä tilannetta ja tarkoitusta varten (Virtuaaliammattikorkeakolu 2012).

2 Toimeksianto

Detail Agency otti yhteyttä minuun, sillä olen aikaisemminkin työskennellyt heille copywriterina ja luovana kirjoittajana, ja he olivat olleet tyytyväisiä työhöni.

Tehtävänäni oli työskennellä projektissa suunnittelijoiden kanssa henkisenä tukena ja kouluttajana. Aloitimme työskentelyn yhteisellä kirjoittajakoulutuksella, jonka jälkeen lähdin työstämään tekstejä 4–5 kirjoittajan kanssa kerrallaan.

Näiden yhdessä koottujen tekstien tarkoituksena oli antaa työkaluja ja valmentaa suunnittelijoita itsenäiseen tekstintuottoon, jotta blogi voisi pyöriä myöhemmin täysin Vepsäläisen suunnittelijoiden voimin. Tarkoituksena ei ollut, että kaikki 24 jäisivät kirjoittamaan blogia vielä projektin jälkeen, mutta kaikille haluttiin antaa siihen mahdollisuus.

2.1 Toimeksiantaja

Opinnäytetyöni pääasiallinen toimeksiantaja oli mainostoimisto Detail Agency, jonka asiakas sisustusliike Vepsäläinen on.

Mainostoimisto Detail Agency on perustettu vuonna 2009 ja sen toimitusjohtajana toimii tällä hetkellä Tino Singh. Yritys työllistää vuonna 2012 noin kymmenen työntekijää ja se on PT-kaupan asiantuntija, jonka erikoisalana on asiakas- ja jakelumarkkinointi kaikissa kanavissa (Detail Agency, 2012).

Vepsäläinen on yksi Suomen suurimmista huonekaluliikkeistä, joka tunnetaan erityisesti design-huonekaluistaan. Pääasiassa liike keskittyy kotimaisiin merkkihuonekaluihin, mutta tarjolla on myös kansainvälistä muotoilua. Yritys on perustettu vuonna 1956 ja vuonna 2012 sillä on 30 toimipaikkaa Suomessa (Vepsäläinen, 2012).

2.2 Briiffi

Sain Detail Agencyn edustajilta projektin alussa suullisen briiffin, joka tarkoittaa lyhyttä selostusta siitä, mitä mainonnalla halutaan saavuttaa (Tuska, 2003, s. 85).

Detail Agencyn antaman briiffin mukaan sisustuslehdissä esitellään usein virheettömiä, täydellisesti sisustettuja koteja. Tosielämän sisustustarinoita -blogin oli tarkoitus poiketa tästä ja päästää lukija lähelle myös sisustussuunnittelun prosessia: Miten sisustus syntyy, mitä suunnittelijan päässä liikkuu projektin aikana ja millaista yhteistyö asiakkaan kanssa todella on.

Vepsäläisen toiveena oli tehdä blogista helposti lähestyttävä ja tekstien toivottiin olevan vastakohta sisustuslehdille. Täydellisten kotien sijaan haluttiin tuoda esiin myös virheet ja näyttää, että myös tavalliset ihmiset tavallisine koteineen voivat hyötyä sisustussuunnittelijoiden avusta. Detail Agencyn edustajien mukaan sisustussuunnittelijan käyttöä pidetään Suomessa elitistisenä ja tästä ennakkokäsitteestä haluttiin päästä eroon. Toivomuksena oli rentoa, mutta silti laadukasta tekstiä, johon yhdistyisi lukijaa lähelle tuleva ja lämmin tunnelma.

Minun haluttiin tuottavan 24 sisustussuunnittelijan kanssa kahdessa kuukaudessa vähintään 24 tekstiä, jotka täyttäisivät edellä mainitut asiakkaan toiveet ja tavoitteet.

Tarkoituksena oli myös luoda kirjoittajiin luottamuksellinen suhde. Blogikirjoitusten ohjauksen lisäksi minun toivottiin olevan kirjoittajille ”isosisko”, jolle voi soittaa ja jolta saa tukea silloin, kun kirjoittaminen ei suju.

Detail Agency oli sommitellut blogin ulkoasun valmiiksi, joka määritteli myös tekstien rakenteen seuraavasti: Otsikon lisäksi käytettäisiin ingressiä, joka näkyisi blogin etusivulla. Ingressiä tai otsikkoa klikkaamalla pääsisi käsiksi itse leipätekstiin. Mukaan tulisi myös kuvia suunnitteluprosessista, kuten suunnittelijoiden tekemistä luonnoksista, jolla haluttiin tuoda tekemisen makua ja keskeneräisyyttä mukaan blogiin.

Minun oli pidettävä mielessäni myös se tosiseikka, että tekeillä oleva blogi oli ennen kaikkea mainos. Minussa asuva toimittajan kriittisyys oli aika laittaa syrjää ja mainoskirjoittajan aika astua esiin. Vaikka haluttiin rehellistä tekstiä, ei sittenkään haluttu rehellistä tekstiä – asiakkaiden tai suunnittelijoiden virheitä ei todellisuudessa saanut tuoda

liikaa julki, jotta mielikuva hyvästä palvelusta ja aina ystävällisistä sisustussuunnittelijoista säilyisi.

2.3 Yritykset ja blogit

Blogin kirjoittaminen on yhä suosittuampi harrastus, ja se näkyy myös yritysmaailmassa. Yhä useampi yritys hankkii nettisivuilleen ulkopuolisen bloggaajan tai värvää sopivan kirjoittajan omista joukoistaan.

Suomalaiset yritysblogit voidaan jakaa karkeasti neljään luokkaan: 1) yritysten yksittäisten työntekijöiden blogit, 2) yritysten ryhmäblogit, 3) yritysten mainosblogit ja 4) yritysten sisäiset blogit (Schoble & Israel, 2008, 9).

Pääasiassa blogilla tarkoitetaan nettisivustoa, jolla voi julkaista tekstiä ja/ tai multimediaa. Jutut julkaistaan aikajärjestyksessä siten, että tuorein juttu on aina ylimpänä (Alasilta, 2009, 20). Blogin perustaminen on helppoa – sisältö sen sijaan voi tuottaa paljonkin vaikeuksia.

Jos haluaa onnistua blogikirjoittamisessa, on ennen kaikkea oltava aito. Bloggaajan täytyy olla autenttinen ja kirjoittaa avoimesti. Kertoa ihmisille kuka hän on ja mikä hän on, sillä ihmiset aistivat epäaitouden ja teeskentelyn (Schoble & Israel, 2008, 181). Tämä voi olla imagostaan tarkasti kiinni pitävälle yritykselle vaikeaa, koska puutteet on niin paljon mukavampaa piilottaa kuin paljastaa. Aitous ja vapaa keskustelu ovat kuitenkin erittäin tärkeä asia yritysblogissa, sillä sosiaalisen median avulla asiakkaat puhuvat, paljastavat, kehuvat ja kiroavat – haluttiin sitä tai ei. Nykyajan torikeskustelut ovat siirtyneet verkkoon, ja ne ovat kaikkien niiden luettavissa, jotka hallitsevat Internetin hakukoneiden käytön.

Hyvä esimerkki epäonnistuneesta yritysblogista on Mazdan lyhyt blogikokeilu. Yhtiöllä oli käytössään alun perin mainosta varten kuvattua videomateriaalia, joka oli erittäin imartelevaa ja taidokkaasti kuvattua. Videolla näkyi huikeita ajosuorituksia ja uskomattomia temppuja, mutta kampanja ei onnistunut tavoittamaan oikeaa kohderyhmää. Siksi mainostoimisto päätti siirtää videon blogiin, jota ylläpiti kuviteltu henkilö, rentoa elämäntyyliä noudattava, kaupungissa asuva autonomistaja. Lukijat havaitsivat petoksen

muutamassa tunnissa ja Mazdan luotettavuus romahti juuri sen kohderyhmän silmissä, jota se oli yrittänyt tavoitella. Sen sijaan skootteriyhtiö Vespa perusti samaan aikaan blogin, jossa oikeat kaupunkilaiset kuvasivat päivittäin elämäänsä skootterin kanssa. Blogiin suhtauduttiin lämpimästi ja se sai paljon lukijoita (Schoble & Israel, 2008, 182).

Aitous on siis avainsana myös onnistuneen yritysblogin kirjoittamiseen ja epäonnistukses-
saan se voi tehdä huomattavaa tuhoa yrityksen imagolle.

Parhaimmillaan blogi toimii viestinviejänä asiakkaille ja muille sidosryhmille – sen avulla voidaan esimerkiksi osoittaa, että tuotteen tai palvelun takana työskentelee taidokas ja älykäs joukko alansa ammattilaisia, tuote on laadukas ja se vastaa kohderyhmän toivo-
miin tarpeisiin ja odotuksiin.

3 Projektin eteneminen käytännössä

Tosielämän sisustustarinoita -blogia kirjoitettiin keväällä 2011 tiukalla aikataululla. Aloitimme helmikuussa ja aikaa tekstien tekemiseen oli noin kaksi kuukautta.

Ennen kuin minua oltiin edes pyydetty mukaan, Detail Agency oli asiakkaan antamien tavoitteiden ja toiveiden mukaisesti ideoinut konseptin, eli arkikielellä suunnitelman (Sorsa 1997, 154). Konsepti määrittelee sen mitä tehdään, miksi tehdään ja millä tavoin tehdään. Siksi muun muassa blogin idea, kirjoittaja ja se, mitä tällä kaikella tultaisiin saavuttamaan oli jo valmiiksi mietittynä siinä vaiheessa kun minut palkattiin mukaan.

Minun oli tarkoitus työskennellä 4–5 suunnittelijan kanssa kerralla, kaiken kaikkiaan suunnittelijoita oli yhteensä 24. Jokainen suunnittelija valitsisi 2–3 projektia, joista blogikirjoitukset työstettäisiin. Minä olin tukena ja turvana yhdessä näistä, jonka jälkeen suunnittelija pärjäisi omillaan.

Ennen kirjoitustyön aloittamista tapasimme kaikki porukalla – minä, suunnittelijat, Detail Agencyn edustajat sekä Vepsäläisen edustajat. Osa tästä tapaamisesta oli varattu kirjoittajakoulutukselle, jonka tarkoituksena olisi evästää kirjoittajia tulevaan.

Detail Agencyn edustajien toiveen mukaisesti otin aluksi yhteyttä puhelimitse jokaiseen kirjoittajaan ja keskustelin heidän kanssaan tulevasta projektista. Puhelimitse sainkin heti henkilökohtaisemman kontaktin suunnittelijoihin.

Tavoitteenani oli kuulostella puhelimen välityksellä suunnittelijoiden luonnetta ja tapaa työskennellä: millaisen ihmisen kanssa olen tekemisissä ja kuinka suurta ohjausta hän toivoi minulta? Osasta sainkin mielestäni selkeän kuvan varsin nopeasti, osaan tutustuminen vaati enemmän aikaa.

Useassa tapauksessa pohdimme suunnittelijan kanssa myös yhdessä sitä, mikä hänen projekteistaan olisi mielenkiintoisin blogin kannalta ja millaisia asioita siitä erityisesti

kannattaisi nostaa esiin – mikä on kiinnostavaa, mikä vähemmän kiinnostavaa lukijoiden kannalta.

Lisäksi haastattelin suunnittelijan puhelun aikana ja tein muistiinpanoja niin itse projektista kuin sen tehneestä ihmisestäkin – kirjasin ylös esimerkiksi sanontoja, joita he käyttivät ja tapaa, jolla he kuvailivat asioita. Nämä muistiinpanot olisivat minulle hyödyksi siinä vaiheessa, kun minun olisi saatava tekstiin mukaan kirjoittajien persoonaa haamu-kirjoittajan ominaisuudessani.

Puhelun lopuksi pyysin suunnittelijoita kirjoittamaan minulle sähköpostitse joko valmista tekstiä tai vaikka vain ranskalaisia viivoja siitä, miten he olivat itse kokeneet projektin. Haastattelun ja suunnittelijan tekstin perusteella kirjoitin heille ensimmäisen blogikirjoituksen, tai muokkasin heidän tekemäänsä tekstiä suunnittelijan kirjoitustaidoista riippuen.

Tämän jälkeen tekstiä pallolettiin sähköpostitse ja puhelimitse niin kauan, että molemmat osapuolet olivat siihen tyytyväisiä. Kun blogiteksti oli valmis, huokaisin helpotuksesta ja lähetin tekstin Vepsäläisen edustajille julkaistavaksi.

Kirjoittajakoulutus järjestettiin keväällä 2011. Nyt keväällä 2012 blogi päivittyy muutama kerran kuukaudessa ja uusiakin tekstejä joukosta löytyy useita. Kirjoittajakunta on värikästä, mutta moni koulutukseen osallistunut on jättänyt kirjoittamisen vähemmälle. Toisaalta tämä oli osaltaan myös koulutuksen tarkoitus, innokkaammat jäävät kirjoittamaan ja muut tuottavat tekstiä harvakseltaan.

3.1 Kirjoittajakoulutus

Tapasimme kaikki ensin porukalla suunnittelijoiden, Vepsäläisen markkinointitiimin ja Detail Agencyn kanssa. Tästä tapaamisesta osa oli varattu kirjoittajakoulutusta varten ja paikalla oli suurin osa suunnittelijoista.

Koulutukseen oli varattu aikaa vain tunti. Olin kerännyt listauksen blogeista, jotka muistuttivat Vepsäläisen ja Detail Agencyn toiveita ja kävimme ne nopeasti läpi. Tämän lisäksi pohdimme millaiset ominaisuudet tekivät blogitekstistä meidän blogiimme sopi-

via ja mikä tekee blogitekstistä meidän mielestämme hyvän. Varsinaiseen kirjoittamiseen perehtyisin myöhemmin puhelinkeskusteluiden aikana, kun olisin henkilökohtaisesti erikseen yhteydessä jokaiseen kirjoittajaan.

Pohdintamme tuotti seuraavanlaisia tuloksia:

- Blogiteksteille ominaista on rento kieli: Se on kuin kirjoittaisi päiväkirjaa tai kirjettä hyvälle ystävälle.
- Erilaiset kielikuvat ja lukijan ja kirjoittajan väliset vitsit luovat läheisyyttä ja saavat lukijan viihtymään. Vepsäläisen suunnittelijat kokivat, että rento teksti auttaa lukijaa samaistumaan kirjoittajaan ja luovat mielikuvaa siitä, että kirjoittaja on ”hyvä tyyppi”, jonka tekstejä on mukava jäädä seuraamaan.
- Kirjoittajasta kertovat, henkilökohtaiset asiat kiinnostavat lukijaa
- Parhaat tekstit eivät ole liian pitkiä ja kuvat ovat tärkeässä osassa.

En käyttänyt lyhyen koulutuksen tukena kirjallisuutta, vaan käytin hyväksi vain omia huomioitani. Jälkikäteen ajatellen se oli virhe, sillä lähdekirjallisuuden käyttö olisi ollut erittäin olennaista kirjoittajien kehityksen kannalta ja he olisivat voineet tutustua materiaaliin itsenäisesti jälkikäteen. Se olisi myös helpottanut kirjoittajaoppilaiden valmentautumista käsillä olevaan tehtävään ja antanut heille lisätukea prosessin aikana.

3.2 Onnistuneen blogikirjoituksen resepti teoriassa

Jos olisin ottanut koulutuksen tueksi kirjallisuutta, mitä sisustussuunnittelijat olisivat aiheesta lukeneet ja oppineet?

Vaikka blogit ovat kirjoittamisen historiassa vielä tuore ilmiö, löytyy aiheesta kirjallisuutta runsaasti. Lisäksi tarinoiden kertomista, jota myös blogien kirjoittaminen on, on tehty tuhansia vuosia – materiaalia olisi siis riittänyt.

Tiedonhaun ja asioimisen siirtyminen verkkoon ei tarkoita sitä, että niissä tehtäisiin tekstejä aivan toisin perustein kuin muuten. Verkkoon ja sosiaaliseen mediaan kirjoittavan on harkittava samoja asioita kirjoittaessaan kuin muidenkin tekstien kirjoittajien: mitä haluan tekstilläni saada aikaan, mikä on tekstin pääasia, mikä on riittävä ja tarkoi-

tuksenmukainen määrä tietoa lukijalle ja miten ilmaisen asiani ymmärrettävästi ja sopivaan tyyliin. Hyvät otsikot, jäsentely ja näkökulma ovat tärkeitä myös verkko- tai sähköpostitekstissä. (Kankaanpää & Piehl, 2011, 21).

Tekstin tuottamisen lainalaisuudet eivät siis selkeästi muutu verkkoon kirjoitettaessa. Internetissä lukija kuitenkin käyttäytyy hyvin eri tavalla kuin vaikkapa printtilehteä lukiessaan ja myös sisällöntuoton lähtökohdat ovat erilaisia – esimerkiksi otsikon tehtävä Internetissä on huomattavasti suurempi kuin aikakauslehdessä.

Otsikon pitää sisältää tietoa, jotta lukija voi päättää, lukeeko tekstiä pitemmälle vai ei. Lukijan kannalta hyvä on siis otsikko, joka kertoo tekstin olennaisen sisällön. Jos otsikko on samalla kiinnostava, se houkuttelee lukemaan enemmänkin. (Kankaanpää & Piehl, 2011, 167).

Otsikon keksiminen on usein kirjoittajalle haastavaa ja Internetissä tehtävä on entistä haastavampi, koska se on usein ainoa, mitä lukija koko sisällöstä näkee – millainen otsikko saa lukijan klikkaamaan sitä, jotta koko muu sisältö täyttää tehtävänsä?

Esimerkiksi yksi tapa saada lukija kiinnostumaan, on kääntyä hänen puoleensa valitsemalla sinä-muoto. Myös retorinen kysymys, kuten ”Miksi tuhlaisit rahasi turhuuteen?” houkuttaa lukijaa. Liioittelevat ja kärjistävät väitteet sekä vastakohta-asettelut ja vertailut kiinnostavat lukijaa. (Kankaanpää & Piehl, 2011, 157–159).

Tekstiä suunnitellessa kirjoittajan kannattaa pohtia seuraavia asioita: mikä on tekstin tavoite, mikä ydinsisältö, millainen sävy ja tyyli tekstillä pitäisi olla, keille se on tarkoitettu ja millä keinoilla tavoite saavutetaan, kuinka pitkä teksti on tekeillä ja mikä on sen aikataulu. Suunnittelu tapahtuu usein tiedostamatta. (Kankaanpää & Piehl, 2011, 31.)

Juuri tekstin suunnittelu tuntui tuottavan eniten vaikeuksia suunnittelijoille. Kiinnostavan kärjen löytäminen ja sen tarpeellisuuden ymmärtäminen oli haaste, mikä voi johtua muun muassa projektin omakohtaisuudesta sekä kirjoittajakokemuksen puutteesta.

Kuten itsekin ymmärsin, toisten blogien lukeminen on tärkeää ennen kuin ryhtyy itse kirjoittamaan, sillä siitä on apua omien blogitekstien kirjoittamisessa. Lukemalla saa kuvan siitä, mitä asioista on jo sanottu ja mitä annettavaa ja sanottavaa itsellä voisi olla. Tämän lisäksi on osattava kirjoittaa sekä intohimoisesti että asiantuntevasti, mutta asiat on silti pidettävä yksinkertaisina. Hyvää tarinaa ei saa unohtaa ja pieni liioittelu on toisinaan loistava tehokeino, mutta totuudessa on kuitenkin pysyttävä. (Scoble & Israel 2006, 208–215).

Olisinko ehtinyt opettaa kaiken tämän tunnissa – tai osaanko sitä itsekään? Voiko taidokkaaksi kirjoittajaksi oppia kirjoitusoppaita lukemalla?

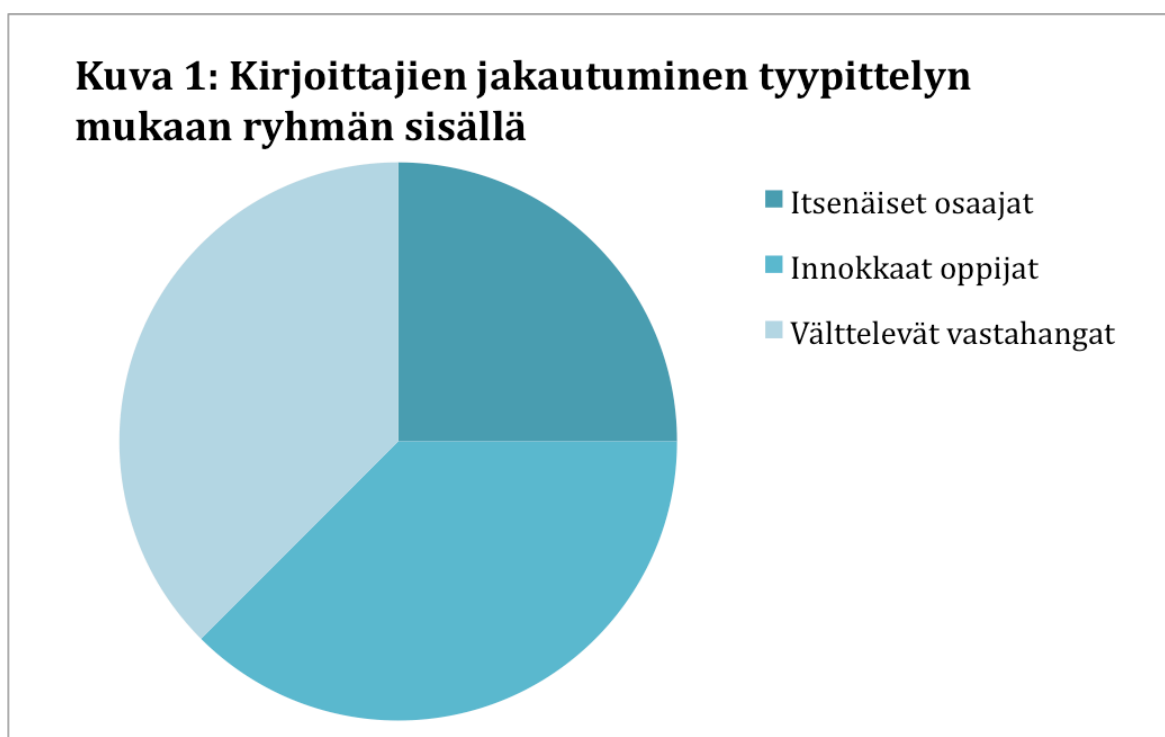
4 Blogin kirjoittajat

Kaikki Vepsäläisen sisustussuunnittelijat olivat kirjoittamassa Tosielämän sisustustarinoita -blogia, ja heidän henkilökohtainen taustansa ja kokemuksensa kirjoittajana oli hyvin heterogeenistä.

Kaikki kirjoittajat olivat naisia, mutta ammatin lisäksi se oli ainoa heitä yhdistävä asia: Iältään he olivat noin 23–55-vuotiaita, koulutustaustat ja perhe-elämät erosivat vahvasti toisistaan kirjoittajakokemuksesta puhumattakaan. Osa oli kirjoittanut paljon ja teki niin jatkuvasti, muutamat eivät olleet tarttuneet kunnolla kynään vuosikymmeniin.

Vaikka blogikirjoittajat olivat hyvin erilaisia, voi heidät osaamisensa ja blogikirjoittamiseen suhtautumisensa perusteella jakaa kuitenkin kolmeen, selkeästi erotettavaan ryhmään: Itsenäisiin osaajiin, Innokkaisiin oppijoihin ja Vältteleviin vastahankoihin.

Jaottelu perustuu suunnittelijoiden kanssa käymiini puhelin- ja sähköpostikeskusteluihin, ja niiden kautta saamaani tietoon. Olen ottanut huomioon muun muassa heidän tapansa ottaa vastaan palautetta, heidän suhtautumisensa itse projektiin ja innokkuutensa käsillä oleviin tehtäviin. Ryhmän sisällä kirjoittajat jakautuivat melko tasaisesti kolmeen eri ryhmään. Jakautuminen on nähtävillä kuvassa 1.

4.1 Itsenäiset osaajat

Itsenäiset osaajat -ryhmä koostuu suunnittelijoista, jotka kirjoittavat paljon ja joilta tekstin tuottaminen sujuu helposti. He eivät kuitenkaan jaksaneet tai ehtineet käyttää aikaa tekstien suunnitteluun tai jutteluun kanssani – heidän tekivät töitä! Usein sain valmiin tekstin suoraan sähköpostiini ja pahoittelun siitä, etteivät he olleet ehtineet vastata puheluihini. Tämä ei kuitenkaan haitannut työn jälkeä, vaan se oli laadukasta ja luovaa. Ryhmän tekstit vaativat vain pientä oikolukua ja korkeintaan muutaman huomion, jonka jälkeen ne olivat julkaisuvalmiita.

4.2 Innokkaat oppijat

Innokkaat oppijat sen sijaan tarttuivat kirjoitusprojektiin innolla – he halusivat loistaa ja oppia uutta! Tämän ryhmän jäseniltä sain kerta kerran jälkeen puheluita yömyöhään ja aina vain lisää kommentteja ja pyyntöjä – se ei kuitenkaan haitannut työtäni tai minua, päinvastoin. Näistä naisista sain energiaa ja potkua projektin keskellä, koska oli ihanaa, että he todella halusivat kirjoittaa ja olivat kiitollisia avustani. Kirjoitustaidoiltaan tämä ryhmä oli värikäs: Osa oli kirjoittanut pidempään, osa vähemmän, joten myös kirjoitusprosessit erosivat toisistaan. Muutama kaipasi haamukirjoittajaa aluksi, mutta innostui jälkikäteen tekemään itse.

4.3 Välttelevät vastahangat

Välttelevät vastahangat joko inhosivat koko projektia tai sitten kokivat minun roolini jollain tapaa ärsyttävänä, mikä ilmeni välttelevänä, ylimielisenä ja jopa vihaisena käytöksenä. Heidän mielestään blogi oli joko täysin turha johtoportaan keksintö, joka vain lisäsi heidän työtaakkaansa tai sitten he suhtautuivat teksteihinsä erittäin mustasukkaisesti ja minuun tavalla, joka teki työstäni hankalaa. Välttelevät vastahangat eivät mielellään vastanneet puhelimeen tai lähettämiini sähköposteihin, mikä tarkoitti turhauttavaa ajojahtia illasta toiseen. Aikataulu oli tiukka, joten muutamien osalta päätimme Detail Agencyn kanssa luovuttaa ja panostaa innokkaampiin kirjoittajiin.

5 Tekstien editointi

Kaikki 24 valmista blogikirjoitusta syntyivät erilaisen yhteistyön tuloksena, mutta pääpiirteittäin työskentelytavat voidaan jakaa neljään erilaiseen:

1. Kirjoittaja ei vastaa yhteydenottopyyntöihini, mutta lähettää minulle sähköpostitse valmiin tekstin, johon tarvitsee tehdä vain muutamia pieniä muutoksia.
2. Kirjoittaja janoaa palautetta ja on innokas kirjoittaja, jonka kanssa käydään vilkkaita keskusteluja yömyöhään ja lähetellään tekstiä sähköpostitse es taas useampaan otteeseen.
3. Kirjoittaja pelkää tekstin tuottoa siinä määrin, että kirjoitan tekstin hänen puolestaan puhelinhaastattelun ja kirjoittajan sähköpostitse lähettämien muistiinpanojen perusteella. Kirjoittaja kuitenkin muokkaa tekstiä haluamallaan tavalla pitäen tuottamaani tekstiä ikään kuin runkona omalle blogikirjoitukselleen.
4. Kirjoitan tekstin kokonaan itse sähköpostitse lähetettyjen muistiinpanojen ja puhelinhaastattelun perusteella.

Edellä kerron esimerkkitapauksen jokaisesta työskentelytavasta.

5.1 Esimerkkitekstit

Esimerkkiteksti 1.

Ensimmäisen esimerkkitekstin kirjoittaja kuuluu Itsenäiset osaajat -ryhmään. Hän on noin 30-vuotias nuori nainen, johon en päässyt tutustumaan lainkaan, sillä häntä oli vaikeaa tavoittaa puhelimitse, eikä hän ottanut osaa ryhmätapaamiseemme.

Teksti on pysynyt lähes sellaisenaan, sillä tein vain muutaman huomion oikoluvun aikana. Omat lisäykseni tekstiin on kirjoitettu kursivilla. Blogissa tekstiä on rytmitetty kuvien avulla.

Annoin hänelle tekstistä palautetta sähköpostitse, johon hän vastasi lisäkysymyksiä tai huomioita tekemättä.

Olohuoneessa, luonnon keskellä

Päivä oli ollut kuuma. Aurinko paistoi vielä puiden välistä, välkehti järven pinnalla. Rannan kivet hehkuivat päivän lämpöä. Metsikössä kukkui käki.

Ihana rauha. Ihana oma koti.

<tiivistelmä> Timo ja Päivi kaipasivat sisustussuunnittelijan apua uuden, loppukesällä valmistuvan kotinsa sisustamisessa. Keittiö, ruokailutila ja olohuone ovat alakerrassa avointa tilaa ja pariskunta kaipasi neuvojani suuren yhtenäisen tilan sisustamiseen.

Uudessa kodissa olohuoneen lähes koko seinän kokoisista ikkunoista avautuu upea järvinäkymä Kallavedelle. Suunnittelun lähtökohdaksi olikin, että maiseman kuuluu näkyä, eikä sitä peitetä korkeilla huonekaluilla. Päivi ja Timo halusivat kotiinsa luonnonmateriaaleja ja sävyjä.

Aloitin suunnitelman tekemisen selvittämällä pariskunnan toiveita ja mieltymyksiä sisustuksen materiaaleista. Päivi ja Timo olivat hyvässä ajoin miettimässä uuden kotinsa sisustusta ja heillä oli hyvin aikaa tutustua vaihtoehtoihin. Ruokapöytä tuoleineen heillä oli jo valmiina, mutta alakertaan tarvittiin uusi kalustus. Olohuoneeseen toivottiin paikkaa television katseluun sekä näköyhteyttä takkaan, ruokailutilaan ja tietenkin järvelle. Sohva saisi mahdollisesti olla kulmasohva. Materiaaleilta Päivi ja Timo toivoivat luonnon sävyjä, etenkin harmaata.

Aloitimme valitsemalla Päiville ja Timolle sopivan sohvan, koska se olisi suurin yksittäinen elementti sisustuksessa ja on tärkeää, että sohvassa on molempien hyvä istua. Päädyimme Adean Camp -modulisohvaan, josta saa paljon erilaisia kokoonpanoja. Seuraavaan tapaamiseen valitsin laajasta kangasmallistostamme kolme suunnitelmaan sopivaa kangasta, josta Päivi ja Timo valitsivat mieleisensä. Piirsin myös huonekalujen paikat pohjakuvaan. Koska tila oli suuri, päädyin jakamaan tilan sohvalla. Takan eteen tulisi erikseen paikka lukemiseen ja takkatulesta nauttimiseen. Valitsin huonekaluista muutaman vaihtoehdon, jotka esittelin Päiville ja Timolle ja

näistä vaihtoehtoista teimme lopullisen valinnan yhdessä.

*Uuteen kotiin pääsee muuttamaan loppukesällä. Huonekalujen tilaukset laitettiin jo nyt eteenpäin, että koti saadaan samalla valmiiksi myös sisustuksen osalta. Päivi ja Timo olivat erittäin tyytyväisiä tekemääni sisustussuunnitelmaan ja Päivi kirjoittaa-
kin: Mukavaa tehdä yhteistyötä tuollaisen ammattitaidon ja persoonan kanssa kuin
sinä olet!*

Esimerkkiteksti 2

Toisena esimerkkitekstinä käytän Innokkaat oppijat -ryhmään kuuluvan, noin 30-vuotiaan naisen blogikirjoitusta.

Soitin suunnittelijalle ensin ja haastattelin hänet projektin osalta. Puhelimeen vastasi hyväntuulinen, rento ja leppoisa oululainen.

Keskustelimme puhelimesta lähes puolitoista tuntia, jonka aikana tein muistiinpanoja kuten aikaisemmissakin tapauksissa: kirjoitin ylös muun muassa suunnittelijan käyttämiä lauseita ja hänen puhetyyliään, joita voisin käyttää materiaalina myöhemmin, mikäli siihen olisi tarvetta. Puhuimme myös suunnittelijan omista tuntemuksista ja odotuksista – mitä hän halusi, toivoi tai pelkäsi? Millaisin ajatuksin hän oli lähtenyt projektiin mukaan ja mihin hän kaipaisi eniten apua? Haastattelun jälkeen pyysin suunnittelijaa kirjoittamaan oman versionsa tapahtumista.

Suunnittelija oli kirjoittanut aikaisemmin muun muassa päiväkirjaa, joten tekstin tuottaminen ei ollut hänelle yhtä vaikeaa kuin vasta-alkajille. Sainkin hienon blogikirjoituksen ja suunnittelija yllätti minut positiivisesti – oikeinkirjoitus oli kunnossa ja suunnittelija oli muistanut ajatella myös rakennetta. Teksti jäi kuitenkin melko kylmäksi, kun tiukasti asiassa pysyttelevä suunnittelija oli koonnut yhteen käyttämänsä tuotteet ja projektin vaiheet.

Lähetin suunnittelijalle lisäkysymyksiä, jotka olivat vahvasti tunnepainotteisia, avoimia kysymyksiä, kuten miltä hänestä tuntui, kun hän kohtasi asiakkaat ensimmäistä kertaa ja miten asiakkaat olivat reagoineet suunnittelijan valmiiseen suunnitelmaan?

Vastaukset saatuani muokkasin hieman tekstiä – lisäilin suunnittelijan omia vastauksia tekstin joukkoon ja puheluiden aikana tekemistäni muistiinpanoista lisäsin siihen hänen käyttämiään huudahduksiaan ja intoaan. Tekemällä tämän itse halusin osoittaa hänelle, miten tekstiä voi muokata omakohtaisemmaksi ja millä keinoin olin sen tehnyt. Lisäksi pyysimme asiakkaalta palautetta suunnittelijan kanssa työskentelystä.

Oikolukuni ja muokkausten jälkeen teksti päätyi vielä kerran suunnittelijalle, joka teki siihen vielä omia pieniä muokkauksiaan. Tämän lisäksi mainostoimisto halusi tehdä pieniä muutoksia tekstiin – esimerkiksi sanat ”Pääsin auttamaan” alta löytyvän kirjoituksen alussa on mainostoimiston lisäys tekstiin.

Seuraavaan blogikirjoitukseen suunnittelija osasikin jo upeasti pohtia myös omaa kokemustaan ja toi siihen asiantuntemuksensa lisäksi myös tunnetta.

Oma tekstini on jälleen kursivilla.

Suunnittelijan valmis teksti:

Väriä, valoa ja raikkautta pieneen kotiin

<tiivistelmä> Pääsin auttamaan 30-vuotiasta Riikkaa hänen uuden kotinsa suunnittelussa, jossa toiveena oli saada ympärille väriä ja raikkautta. *Ilmeisesti suunnittelijan työssä kehittyy myös ihmistuntemus, sillä näin Riikasta heti, että kyseessä on hauska ja persoonallinen nainen.*

Olin itse ihan innoissani - pääsisin ehdottamaan kirkkaita värejä ja hieman persoonallisempia ratkaisuja.

Otimme suunnittelun lähtökohdaksi kaksi Riikalle tärkeää esinettä – punaisen pöydän ja mustan nojatuolin. Pöydän punainen väri toistuu matossa ja lattiava-

laisimessa. Ennestään asiakkaalta löytyvän mustan nojatuolin seuraksi valitsimme tumman kangassohvan, jotta vahvoille väreille saatiin selkeä tausta.

Oman haasteensa toi asunnon koko, sillä yhteen tilaan oli mahdutettava *koko elämä aina kiireisistä työpäivistä illanviettoihin. Miten saisimme pienen kodin neliöt käytettyä mahdollisimman hyvin?*

Päädyimme jakamaan tilan siten, että toinen puoli olisi käytössä olohuoneena ja keittiönä, toinen makuuhuoneena ja työtilana. Seinälle lisättiin myös kirjahylly, joka käytännöllisyyden lisäksi luo kivan ja näyttävän kokonaisuuden.

Oikean ruokapöydän löytäminen oli projekti, sillä huoneisiin oli mahdutettava kaikki tarpeellinen.

Aluksi pohdimme, miten pyöreä ruokapöytä toimisi tilassa. Myös Junetin musta suorakaiteen mallinen pöytä miellytti asiakasta. Se oli kuitenkin liian suuri ja tulisi olemaan harvoin käytössä, joten päädyimme puolipyöreään, seinän viereen kompaktisti menevään klaffipöytään.

Kätevän pöydän ansiosta käyttöön jää enemmän tilaa arkena. Kun ystävät tulevat käymään, voidaan pöydän toinenkin puoli kääntää esiin, jolloin koko porukka mahtuu sen ääreen.

Tasoa voi käyttää eri tavoin eri tilanteissa. Esimerkiksi ystävien tullessa vierailulle se muuttuu käteväksi tarjoilupöydäksi, mutta työkiireiden painaessa päälle taso helpottaa tietokoneen kanssa työskentelyä sängyllä. Muina aikoina se toimii esimerkiksi valaisimen tai pienten esineiden säilytyspaikkana.

Sain Riikalta vielä myöhemmin palautetta, joka on pakko jakaa täälläkin. Tällaisista kommentista tulee niin hyvä mieli.

”Nykyinen asuntoni on ihana, tilava ja toimiva kokonaisuus, johon olen erityisen tyytyväinen. Kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut ja helppo prosessi, jonka lopputuloksena oli KOTI isolla k:lla. Vepsäläisen sisustus suunnittelua voin lämpimästi suositella kaikille sisustuksesta innostuneille, kokeneille ja kokemattomillekin sisustajille.

Erityisesti pidin koko suunnitteluprosessin helppoudesta: pari käyntiä suunnittelijan luona, suunnitelman kommentointia sähköpostin välityksellä ja lopputuloksena oli juuri minulle suunniteltu koti. Lopulliset valinnat tein paikanpäällä Vepsäläisellä, jonne olin etukäteen sopinut tapaamisen suunnittelijan kanssa. Tällainen asiointitapa ja asiakaspalvelu sopii aivan loistavasti hektiseen arkeeni."

Voitte varmaan kuvitella, että tällaisen palautteen jälkeen täällä kirjoittelee ihan erityisen hyväntuulinen suunnittelija!

Esimerkkiteksti 3

Kolmas esimerkkiteksti on noin 30-vuotiaan suunnittelijan käsialaa, joka kuuluu Välttelevät vastahangat -ryhmään. Kirjoitin hänen tekstinsä aluksi itse puhelinhaastattelun ja suunnittelijan lähettämien kommenttien perusteella, mutta suunnittelija oli tekstiini erittäin tyytymätön. Hän koki, että en ollut ymmärtänyt lainkaan, mistä projektissa oli ollut kyse. Pyysin häntä kirjoittamaan uuden tekstin tai muokkaamaan reippaasti hänelle lähettämäni versiota ja sainkin sähköpostiini hyvän blogikirjoituksen.

Suunnittelijan ensimmäinen versio tekstistä:

Ajaton ja aikaa kestävä sisustus Tuusulaan

Varpu ja Marko pyysivät minua sisustamaan muutama vuosi aiemmin valmistunutta kivitaloaan. Päähuomion suunnitelmassa saivat olohuone ja yläkerran aula. Koska talo oli itsessään tyylikäs ja pelkistetty, koin, että sisustus voisi jatkaa samalla linjalla.

Asiakkailla oli jo tv-taso ja yläkerrassa säilytyskaluste, jotka halusin tietenkin huomioida suunnitelmassa. Lisäksi heillä oli jo aiemmin käynyt verhosuunnittelija, joten verhot antoivat sisustukselle suuntaa väriensä puolesta.

Ajatuksena oli luoda sisustus, joka kestää aikaa ja käyttöä. Huonekaluiksi

valittiin helppohoitoisia materiaaleja ja laadukkaita kalusteita.

Värimaailmasta tehtiin neutraali, joka ei ala kyllästyttämään pidemmälläkään aikavälillä ja tällöin sisustus on helposti päivitettävissä sesonkiväreillä.

Sohvan seuraksi tulivat Interfacen Amigo-tuolit. Koska tuolit asetettiin ikkunoiden eteen, on hyvä, että niissä on pyörivä jalkaosa. Tällöin tuolit pyörivät kätevästi vaikkapa television katselusta maisemien ihailuun, eikä niitä tarvitse siirrellä lattiaa naarmuttaen.

Tilan korkeuden vuoksi huoneessa kaikui ja tuota kaikua vaimentaaksemme valitsimme suunnitelmaan paksunukkaisen Explorer-maton.

Teksti oli hyvä, mutta halusin esittää suunnittelijalle vielä tarkentavia kysymyksiä. Osan kysymyksistä huomasin asetelleeni huonosti ja keskustelimme niistä myöhemmin puhelimitse. Esimerkiksi kysymys ”Voisitko saada hieman rentoutta tekstiin?” oli keskustelun aiheena.

Lähtämäni kysymykset, jonka alla kursivilla on suunnittelijan vastaukset kysymyksiin:

– Millä tavoin selvitit asiakkaiden toiveet? Tiesivätkö he heti mitä haluavat vai esittelitkö heille eri vaihtoehtoja (vaikkapa kuvia lehdistä)?

He antoivat minulle oikeasti aivan vapaat kädet. Eikä muita suuntaa antavia asioita ollut kuin talo ja verbot + TV taso ja lehtiteline.

– Oletko saanut suunnitelmasta palautetta?

– *Asiakkaat tykkäsivät tosi paljon ja heidän vieraansakin ovat ihmetelleet kuinka tila voi tuntua suuremmalta vaikka tavaraa on tullut lisää*

– Mitkä ovat sellaisia asioita, joihin kannattaa kiinnittää huomiota, kun suunnitellaan ”sisustus, joka kestää aikaa ja käyttöä”?

Yksinkertainen muotokieli ja tuotteet kestävät pitkään, kun ne ovat laadukkaita ja helposti muokattavissa esim. irtoverboilu

– Pystyisitkö saamaan hieman rentoutta tekstiin?

En tiedä kuinka - mä olen aika lahjaton kirjoittaja -- Ideoita??

– Kerro hieman lisää matosta?

Explore-matto, jota saa tilattua omilla mitoilla. Matosta on kolme eri vaihtoehtoa.

– Tiivistelmä puuttuu vielä: Mikä sinusta on tarinan "helmi", eli se kaikkein mielenkiintoisin juttu?

Parhautta oli lopputulos ja se että sain ideoida itse tilan oman näkemykseni mukaan.

Esimerkkiteksti 3, versio 2

Täydensin tekstiä suunnittelijan kommenttien perusteella, joista osa tuli minulle sähköpostitse, osan olin kirjoittanut ylös puhelinkeskustelumme aikana. Tekemäni muutokset ovat kursivilla. Suunnittelija oli tyytyväinen kirjoitukseen, joten se lähti eteenpäin julkaistavaksi. Blogissa kappaleiden välissä on kuvia rytmittämässä tekstiä.

Ajaton ja aikaa kestävä sisustus Tuusulaan

<ingressi> Mitä tapahtuu, kun suunnittelijalle antaa vapaat kädet?

Varpu ja Marko *kutsuivat minut avukseen* sisustamaan muutama vuosi aiemmin valmistunutta kivitaloaan. Päähuomion suunnitelmassa saivat olohuone ja yläkerran aula. Koska talo oli itsessään tyylikäs ja pelkistetty, koin, että sisustus voisi jatkaa samalla linjalla.

Asiakkailla oli jo tv-taso ja yläkerrassa säilytyskaluste, jotka halusin tietenkin huomioida suunnitelmassa. Lisäksi heillä oli jo aiemmin käynyt verhosuunnittelija, joten verhot antoivat sisustukselle suuntaa väriensä puolesta. *Muutoin asiakkaani antoivat minulle vapaat kädet.*

Ajatuksena oli luoda sisustus, joka kestää aikaa ja käyttöä. Huonekaluiksi valittiin helppohoitoisia materiaaleja ja laadukkaita kalusteita. *Yksinkertainen muotokieli ja laatu ovat tärkeitä asioita, kun halutaan mahdollisimman pitkään kestäviä huonekaluja. Kannattaa myös valita tuotteita, jotka ovat helposti muokattavissa.*

Värimaailmasta tehtiin neutraali, joka ei ala kyllästyttämään pidemmälläkään aikavälillä ja tällöin sisustus on helposti päivitettävissä sesonkiväreillä. *Siksi suosinkin suurissa pinnoissa, kuten sohvassa ja matossa, rauhallisia värejä, kun taas värikkäät tyynyt, torkkupeitot ja muut tekstiilit tuovat potkua sisustukseen.*

Sohvaksi valittiin Adean Band, josta sai juuri oikean kokoiset osat tarvittavaan kokonaisuuteen. Sen irtoverhoilu on helppo puhdistaa, joten kalusteen ilme on helppo raikastaa tai sen voi vaihtaa kokonaan toiseen, mikäli kaipaa muutoksia huoneen väreihin.

Olohuoneeseen haluttiin kodikkuutta, jossa tämä kolmihenkinen perhe viihtyisi ja voisi rentoutua, mutta jossa olisi tilaa myös ystäville.

Sohvan seuraksi tulivat Interfacen Amigo-tuolit. Koska tuolit asetettiin ikkunoiden eteen, on hyvä, että niissä on pyörivä jalkaosaa. Tällöin tuolit pyörivät kätevästi vaikkapa television katselusta maisemien ihailuun, eikä niitä tarvitse siirrellä lattiaa naarmuttaen.

Tilan korkeuden vuoksi huoneessa kaikui ja tuota kaikua vaimentaaksemme valitsimme suunnitelmaan paksunukkaisen Explorerer-maton. *Matto on Maripan mallistosta ja sitä on saatavana kolmea eri väriä. Se on loistovalinta, jos tilaan tarvitaan suuri matto, jossa on hyvä hinta-laatu-suhte.*

Suunnitelmaa tehdessäni näen aina mielessäni tilan ja kuvittelen, miltä lopputulos näyttää. Silti sen näyttäminen asiakkaalle aina hieman jännittää. Tällä kertaa jännitystä tuli kaksin verroin, koska olin saanut niin vapaat kädet suunnittelun tekemiseen.

Marko ja Varpu kertoivat ystäviensääkin ihmetelleen, kuinka tila tuntui kasvaneen vaikka huonekaluja huoneeseen oli tuotu huomattavasti aikaisempaa enemmän. Parempaa kiitosta ei suunnittelija voi työstään saada, kuin tyytyväisen asiakkaan ja onnistuneen suunnitelman.

Ilokseni kuulin, että työni jatkuu tässä kohteessa ja nyt olemmekin jo tilanneet makuuhuoneen kalusteet. Seuraavaksi on vuorossa asiakkaiden mukaan työhuone ja terrassi. Tästä voin viimeistään päätellä, että Varpu ja Markokin pitivät sisustuksesta, koska pääsen suunnittelemaan loputkin heidän kodistaan.

Esimerkkiteksti 4, haamukirjoitus

Osa suunnittelijoista pelkäsi tekstin tuottoa niin paljon, että kirjoitin heille ensimmäisen tekstin valmiiksi. Tähän ratkaisuun päädyttiin myös aikataulusyistä ja asia oli tiedossa jo Detail Agencyn antaessa minulle tehtävänantoa. Tekstin tulisi kuitenkin olla heidän näköistään, kuin heidän kynästään lähtöisin.

Pyysin suunnittelijaa lähettämään sähköpostitse tekstinä ranskalaisin viivoin lyhyesti ne asiat, jotka hän itse koki tärkeiksi asiakasprojektin osalta, minkä lisäksi haastattelin suunnittelijan puhelimitse. Puhelun aikana tein jälleen muistiinpanoja paitsi projektista itsestään, myös suunnittelijan käyttämistä äänensävyistä ja kirjoitin suoria lainauksia muistiin. Valitettavasti suunnittelijan lähettämät muistiinpanot ovat kadonneet vuoden aikana, sillä se toimi kirjoituksen runkona.

Esimerkki puhelumuistiinpanoista:

Pariskunta, rouva tuli pyytämään apua. Hänellä oli valmiina kollaasi, minkä tyyppistä haluaa kotinsa sisustukseen, omakotitalo Keski-Suomessa. Kyseessä uudiskohde. Heillä oli vanhoja Muuramen kalusteita jostain 70-luvulta ja vanhaa Artekia. Siitä lähdettiin, että heillä oli taulu, jonka mukaan värisävyjä alettiin miettiä.

Kollaasista oli paljon apua, sai asiakkaan tyylin tietää ja mitä muotoja haettiin. Oli eri lehdistä hakenut kuvia. Lähinnä värimaailmaa tarkkaan miettiä, antoi seinä- ja tapettimaalien värisävyt.

En yhtään kertaa hänellä käynyt, sai pohjapiirustukset ehdotelman teki siihen. Toiveena oli, että hänelle sisustettiin tv-huone, johon modernisoitiin

laitettiin uudenlaiset jalat ja saatiin ilmavuutta ja avaruutta tilaan. ADean Camp –sohva irtoverhoilulla pienestä tilasta kysymys, K-tuoli.

Kirsi Neuvosen taulujen mukaan lähettiin sisustusta ideoimaan.

Olohuoneessa yhdistetty olohuone ja tv-huone, vain seurustelua varten, ei televisiota. Adealta irtoverhoilu, hän voi sitten jatkossa vaihtaa uudet verhoilut. Jos tuntuu siltä, voi vaihtaa värisävyä. Reilu vuosi sitten tehtiin se hänelle. Tosi ihanaa, että kaikki huonekalut sointuu keskenään yhteen (asiakas sanoi!), voi vaihtaa hyvin paikkoja, eikä haittaa mitään. Hän suosittelee kovasti kaikille tuttavilleen suunnittelijaa, on niin suuri hyöty. Pienillä tekstiileillä ja tauluja vaihtamalla saa taas uuden ilmeen. Sisustettiin ruokailutila myös, olohuoneeseen tuli löhösohva. Japanilaistyylinen, matala pöytä.

Lisäksi tuli takkahuone, johon hänellä oli edellisestä asunnosta sohva valittuna. Sohva oli jo edellisestä asunnosta, siitä sitten cheng-tuolit (?) keventämään tilaa. Kevyet kivat tuolit.

Katson asiakkaan kanssa kuvia, jos ei tiedä mitä hän haluaa. Joskus kuva, esimerkiksi luonnonläheinen sisustus tai hyvin musta-valkoinen kuva kertoo paljon. Eli heillä on joku näkemys sisustuksesta, mutta eivät hahmota, mitä haluavat. Yhdessä katotaan että mikä miellyttää.

”Olet osannut tulkita meidän unelmaa” asiakas sanoi kun valmistui.

Muuntelu oli hyvä juttu asiakkaasta ja ei olisi itse osannut tehdä. Oli tyytyväinen että oli palkannut suunnittelijan.

Suunnittelija on kauan tehnyt tätä työtä, muistaa vanhat ja tietää uudet jutut mitä on. Voi suunnitella eri tyyliä. Ei saa liikaa vaihtoehtoja käydä läpi, pintastrukturi ja tyyllisesti kankaat sun muut käydään asiakkaan kanssa läpi, mistä tykkää.

”Kun hyvin haarukoi asiakkaan tarpeen, niin onnistuu kyllä (löytää hänelle oikeat jutut)”.

Esimerkkiteksti 4, valmis kirjoitus

Koko teksti on minun kirjoittamani, eikä suunnittelija ei ole tehnyt siihen muutoksia.

Uskallatko unelmoida toiveittesi kodin?

<tiivistelmä> Asiakkaan luomasta ideakollaasista syntyi oikea, toimiva sisustus.

Riitta ja hänen miehensä Jarmo asuvat Keski-Suomessa, maaseudun rauhassa kaksikerroksisessa omakotitalossa, jonka ilmeen uudistamiseen minua pyydettiin mukaan.

Ensimmäiseen tapaamiseemme Riitta oli valmistautunut kuvakollaasilla, jossa kiteytyivät kaikki hänen toiveensa ja ideansa uutta suunnitelmaa ajatellen. Mukaan hän oli ottanut juuri sellaisia kalusteita ja tunnelmia, joita he kumpikin haluavat kotiinsa ja jonka keskellä he viihtyvät. Mukana oli jopa näytteitä lattioista, seinistä ja tapeteista, sekä laattojen värisävyt.

Kollaasi on hyvä idea jokaiselle asiakkaalle, sillä kuvia katsellessa ja lehtiä selaillessa omat toiveet selkiytyvät. Voimme kuitenkin tehdä sen myös yhdessä. Jos asiakas ei tiedä suunnitelmaa aloittaessamme millainen tyyli häntä puhuttelee, autan häntä esittelemällä erilaisia sisustuksia ja kuvia. Lopulta olemme aina löytäneet sen, mitä asiakas toivoo.

Riitan ja Jarmon toiveena oli avara, moderni ja skandinaavinen sisustus, joka oli myös helposti muunneltavissa tarpeen mukaan. Sisustuksen värisävyt löytyivät pariskunnan kauniista, Kirsi Neuvosen

luomasta maalauksesta.

Pariskunnan kodista löytyi jo Muurame-kalusteita, joten suunnittelin heille samasta mallistosta tv-tason, astiakaapin ruokailutilaan, sekä työpöydän työskentelytiloihin. Kalusteiden yhdistelyssä hyödynsin vanhoja moduuleita ja lisäsin uusia osia siten, että saimme tarkoitukseen sopivan ja helposti muunneltavan kalusteen, jonka ilme oli raikkaan moderni ja ajaton.

Televisio haluttiin eristää omaan huoneeseensa, jotta olohuone rauhoittuisi seurustelua varten. Valitsimme olohuoneeseen irtoverhoilulla olevan sohvan, johon on mukava istahtaa ihailemaan takkatulta. Lisäksi ehdotin pyörivää lepotuolia mustalla nahkaverhoilulla, josta on hyvä kääntyä takkaan päin tai pyörähtää ikkunasta avautuvaa maisemaa tarkkailemaan. Pehmeinen silkkiviskoosimatto valkoisella, pitkällä nukalla pehmentää akustiikkaa ja on miellyttävä jalkapohjalle. Maton päälle löysimme ajan hengen mukaisen, matalan sohvapöydän.

Ruokailutilassa oli tarve tarjoiluvaunulle, jonka valitsimme Artekin mallistosta. Lisäksi huoneeseen tuli Muuramen astiavetriini, jonka kokosin Riitalla ja Jarmolla jo olevista moduuleista. Artekin ruokapöytä löytyi kodista jo entuudestaan, jonka päälle lisäsimme Octo-valaisimen mustana, pöydän alle tuli helppohoitoinen paperinarumatto.

Televisiohuoneessa halutaan katsella suosikkiohjelmiä tietysti mukavasti. Ateen mallistosta löytyi pieneen tilaan hienosti sopiva, irtoverhoiltu sohva. Tv-taso löytyi Riitan ja Jarmon kotoa jo ennestään, siro K-tuoli kevensi sisustusta. Matoksi valitsimme likaa hylkivän paperinarumaton, jotta elokuvaillan tarjottavien kanssa ei tarvitse olla turhan tarkka.

”Kuinka osasit tulkita meidän unelmaa! En olisi koskaan itse saanut näin toimivaa ja kaunista kokonaisuutta, jota voi myös muunnella”, Riitta huudahti kun olimme saaneet suunnitelman valmiiksi. En olisi voinut saada parempaa kiitosta työstäni.

5.2 Suunnittelijoiden palaute kokemuksesta

Pyysin suunnittelijoilta palautetta nyt vuosi projektin jälkeen avointen kysymysten avulla. Halusin pitää kysymysten määrän vähäisenä, jotta palautteen antaminen on nopeaa ja sitä kautta myös helpompaa.

Suunnittelijoiden palaute:

Miten itse koit blogin kirjoittamisen?

– Blogin kirjoittaminen oli mielestäni kohtalaisen helppoa, kun pääsi selvälle, mitä siihen vaaditaan, eli minkätyyppisiä tekstien tulee olla, kuinka virallisia jne. Siihen luottaminen, että asian ilmaiseminen ihan tavallisesti riittää, oli ehkä vaikeaa. Ehkä luuli että tekstin tulee olla jotenkin niin hienoa aluksi, että ei oikein uskaltanut kirjoittaa mitään omaperäisempää.

– Kirjoittaminen oli aluksi vähä hankalaa, kun piti hakea oikeaa tyyliä. Rentoa, mutta vakuuttavaa. Asiallista, mutta kivaa. Tykkäsin blogihommasta tosi paljon ja tykkään edelleen, tosin harmittaa että se ei pyöri ihan niin kuin oli tarkoitus, uusia tekstejä tulee aivan liian harvoin... Se ei kyl oo mitenkään sun syy!

Oliko ohjaukseni riittävää – mitä olisit toivonut lisää/ oliko jokin turhaa?

– Mielestäni ohjaus olisi hyvä tehdä niin että suunnittelija kertoo esim. ranskalaisin viivoin kohteesta ja ammattilainen kirjoittaa ensimmäisen tarinan rungon niin kuin nyt olikin.

– Yhteistyöstämme on vain hyviä muistoja. Hioit tekstejä moneen kertaan, ja ehdottelit vaihtoehtoisia sanamuotoja tai muuta. Ehdottomasti olisi hyvä, jos jokainen saitille menevä tarina kulkisi edelleen sun kautta, voisit tsekkailla että tekstit ovat julkaisukelpoisia, ja rohkaista ihmisiä pois avotakka-gloriankoti -formaattista... Plussaa vielä sun joustavasta ajankäytöstä! Varmaan eniten tekstejä katsottiin iltaysin jälkeen..

Koetko, että kehityit kirjoittajana?

– En koe kehittyneeni kirjoittajana tämän blogin myötä, muuten kyllä.

– Muutaman tekstin jälkeen kirjoittaminen tuntui tosi paljon helpommalta. Nyt voisin kuvitella kirjoittelevani tuollaista blogia vaikka itsekseni vain. Oli kaikenkaikkiaan tosi mieluinen ja kehittävä kokemus!

- Koen että olen kehittynyt kirjoittajana ja muutenkin blogit ovat tulleet lähemmäksi. Suunnitelmissa on ollut uusi avaus sinne suuntaan, mutta olen ollut sen verran kiireinen että se on vielä suunnitteluvaiheessa.

6 Toimittajana mainosmaailmassa

Mainosmaailmassa asiakkaan tahto on laki ja rahan tekeminen on kiistaton lähtökohta – myös blogin oli tarkoitus lisätä myyntiä ja luoda myönteistä mielikuvaa Vepsäläisestä asiakkaille. Tämä on mainosalan itsestäänselvyys samalla tapaa kuin se, että toimittaja pyrkii katselemaan maailmaa omia kriittisiä havaintoja tehden ja välittää tietoa havainnoistaan.

Haaga-Helia on kouluttanut minusta toimittajan, joka tarkastelee maailmaa kriittisesti ja pyrkii löytämään vaikuttimet asioiden takaa. Siksi harppaus mainosmaailmaan oli mielenkiintoinen ja opetti, miten erilaista sisällöntuotto on, kun tekstin on tarkoituksena toimia mainoksena.

Mainos tehdään yhteistyönä, joten myös kirjoitettuun teksteihin on jokaisella sanansa sanottavana – eikä vähiten asiakkaalla. Kun copywriterin, eli mainoskirjoittajan, tehtävänä on edistää kaupallisuutta, toimittajan tehtävä on tehdä siitä läpinäkyvää ja pyrkiä tekemään työtään kaupallisuudesta välittämättä.

Journalistin tiedonvälityksen sisältöä koskevat ratkaisut on tehtävä journalistisin perustein. Tätä päätösvaltaa ei saa missään oloissa luovuttaa toimituksen ulkopuolisille. Journalistilla on oikeus ja velvollisuus torjua painostus tai houkuttelu, jolla yritetään ohjata, estää tai rajoittaa tiedonvälitystä. (Journalistin ohjeet 2011, Julkisen sanan neuvosto.)

Copywriter, eli mainosalan tekstisuunnittelija, kirjoittajaa tekstit yhteistyössä muiden työntekijöiden kanssa. Työministeriön ammattikuvauksen mukaan (Raninen, T. & Rautio, 2003a, 84) yhteistyötaidot ovat keskeisiä mainosalalle tyypillisessä tiimityössä. Työssä on kestettävä luovaan työhön kohdistuvaa kritiikkiä. Lisäksi on tarjottava asiakkaalle yhteistyötä, joka edistää hänen bisnestään paljon enemmän kuin mitä se maksaa (Raninen, T. & Rautio, J. 2003, 86).

Vaikka kirjoittajakouluttajana en työskennellyt varsinaisesti copywriterina, samat lainalaisuudet pätevät työhöni: sisällöntuotto mainostoimistossa ei ole vain tekstin kirjoitta-

jan ja hänen kollegoidensa varassa, vaan niin asiakas- kuin toimistopuolellakin on paljon mielihaluja, joita on pyrittävä tyydyttämään ja jotka näkyvät mainonnan toteutusprosessia tarkasteltaessa (Tuska, 2003).

Mainostoimiston edustajat seurasivat tarkkaan millaista tekstiä tuotimme – niin hyvässä kuin pahassakin, jotta kirjoitukset täyttäsivät annetun tehtävänannon. He esimerkiksi saattoivat puuttua yhteen sanaan, jonka kokivat liian negatiiviseksi. Toisaalta palaute auttoi myös huomaamaan, jos työ oli menossa ei-toivottuun suuntaan.

6.1 Oma oppimiskokemukseni

Tehtävää vastaanottaessani en ymmärtänyt, kuinka laajaan ja aikaa vievään projektiin lähdin mukaan – enhän ollut aikaisemmin kokenut vastaavaa. Koko prosessi oli minulle silmiä avaava. Opin suunnattoman paljon niin asiakassuhteesta, opettaja-oppilas-suhteesta, sisällöntuotosta kuin omasta itsestäni.

Jos voisin heilauttaa kelloa ajassa vuoden taaksepäin, tekisin paljon toisin. Aivan ensimmäiseksi antaisin projektille enemmän aikaa – työskentelin päätyöni ohessa illan pimeinä tunteina samalla kun tein koulutehtäviä Haaga-Heliaan reipasta vauhtia. Olin burnoutin partaalla. En kuitenkaan halunnut päästää näin upeaa oppimistilaisuutta käsistäni, jonka vuoksi otin työn vastaan ajatellen selviäväni aikatauluista. Näin kevät 2011 opetti minulle ajankäytön hallintaa – on muistettava pitää myös lepoetkiä. Tämä oli asia, joka minun olisi pitänyt ymmärtää projektia aloittaessani. Taitava freelancer osaa pitää huolta myös omasta jaksamisestaan.

Kaiken kaikkiaan käytin suunnittelijoiden haastattelemiseen ja tekstien muokkaamiseen kirjanpituksi mukaan 4–5 tuntia per suunnittelija, eli yhteensä noin 90 tuntia. Tuntimäärä ei kuulosta suurelta, mutta käytännössä projekti vaati huomiotani päivittäin, eikä minulla ollut vapaailtoja useaan kuukauteen. Kävin jatkuvasti tarkistamassa sähköpostejani, yritin saada suunnittelijoita kiinni puhelimitse ja olin yhteydessä Detail Agencyn edustajiin.

6.2 Onnistuivatko tekstit omasta mielestäni?

Kiire, väsymys ja huolimattomuus näkyvät myös työn tuloksissa, eikä tekstejä ole mukavaa lukea nyt vuoden jälkeen: niin rakenteessa, oikeinkirjoituksessa kuin sisällössäkkin on pieniä puutteita. Toisaalta on upeaa nähdä, että olen kehittynyt kirjoittajana vuoden aikana, koska pystyn nyt näkemään tekemäni virheet niin hyvin.

Tekstien kieli on kuitenkin hyvää ja kirjoitusten lukeminen on mielenkiintoista. Olemme saaneet aikaiseksi kiinnostavan blogin, jonka parissa viihtyy. Asiakkaat, jotka blogia lukevat, saavat helposti kuvan siitä, mitä suunnittelija parhaimmillaan pystyy tekemään ja miten hyvin he kuuntelevat asiakkaiden toiveita. Tarkoituksena ei ole tehdä täydellisiä edustusasuntoja, vaan tavallisten ihmisten eläviä ja erilaisia koteja – tämä oli tärkeä asia Detail Agencyn tehtävänannossa ja koen, että pidin tämän hyvin mielessäni tekstejä muokatessani.

Detail Agencyn antaman tehtävänannon mukaan minun tuli myös löytää suunnittelijan persoonalle ominaisia piirteitä ja liittää niitä tekstiin – oliko hän huumorintajuinen tai erityisen tarkka sanoistaan, tai erityisen luova ja hersyvä persoona?

On erikoista, miten yhden puhelinkeskustelun aikana oppii ihmisestä niin paljon – osan äänestä kuului ystävällisyys ja lempeys, toiset taas olivat kireitä ja huolissaan pienistä yksityiskohdista.

En kuitenkaan saanut saanut kirjoittajien persoonia mielestäni tarpeeksi teksteihin, eivätkä ne siten vastanneet Detail Agencyn toiveita. Tekstit muistuttavat melko paljon toisiaan, eikä niistä välity toivottu aito ja rento tunnelma. Kun lukee tarpeeksi monta kirjoitusta lyhyen ajan sisällä ja kirjoittaa nopealla aikataululla samankaltaisia sisältöjä, käy helposti niin, että tekstit muistuttavat toisiaan. Nyt ymmärrän, että mikäli olisin pitänyt taukoa ja pysähtynyt sen jälkeen hetkeksi tutkimaan tekstejä tarkemmin, tämä olisi vältetty.

Omat muutokseni teksteihin tuntuvat joiltain osin hieman teennäiseltä – ainakin näin vuosi projektin jälkeen. Tämä ei kuitenkaan ole ainoastaan minun syytäni. Mainostoiniston edustajat tuijottivat välillä hyvinkin tiukasti sitä, millainen on heidän oppiansa

mukaan positiivinen ja asiakasta edustava teksti, mikä ei mielestäni aina palvellut tekstin etua.

6.3 Kokemuksia ja pohdintaa kouluttajan roolista

Sisällöllisesti tehtävä oli erittäin mielenkiintoinen ja haastava. Minun oli pohdittava keinoja, joiden avulla tekstistä saadaan tekijänsä näköinen: miten sanat kuvastavat kertojaansa? Lisäksi puhelinhaastattelujen ja usein muutaman sivunkin pituisten yhdistäminen ja tiivistäminen blogitekstin muotoon on taito, jota jokainen työkseen kirjoittava tarvitsee – kun osaa kertoa lyhyesti paljon, ollaan mielestäni jo pitkällä.

Haamukirjoittajana toimiminen oli aluksi uskomattoman haastavaa, etenkin kun ainoa keino oppia sitä oli niin sanotusti kantapäähän kautta. Tällaisen tekstin kirjoittamisesta toisen ihmisen puolesta ei ollut tarjolla muiden kokemuksia saati kirjoituksia ja koen, että juuri haamukirjoittaminen opetti minulle eniten. Minun oli pohdittava mikä esimerkiksi on ominaista omille teksteilleni ja millaiset asiat niistä tekevät minun näköisiäni.

Näin jälkikäteen huomaan, että onnistumiseni suunnittelijoiden ohjauksessa perustui pitkälti meidän välisemme suhteeseen: Ne ihmiset jotka luottivat minuun ja joihin sain rakennettua avoimen suhteen kokivat saaneensa minulta tarvitsemaansa tukea ja apua kun taas niiden kirjoittajien kanssa, joiden kanssa suhde jäi etäiseksi työskentely ei ollut yhtä antoisaa. Hyvä kouluttaja olisi löytänyt keinon välittää neuvoa ja apua eteenpäin, oli suhde sitten millainen tahansa.

Roolini projektissa oli joiltain osin varsin haastava. Toki olen tottunut kirjoittamaan ja työstän erilaisia tekstejä päivittäin, mutta en ole itsekään kirjoittajana täydellinen. Välillä pilkut ovat väärissä paikoissa ajatusviivoista puhumattakaan. Silti minun oli asetettava opettajan ja kaikkietävän rooliin – jos en välittömästi ja täydellisesti tuntenut kieliopin ja oikeinkirjoituksen saloja koin, että menetin uskottavuuttani muiden silmissä. Huomasin tekeväni virheitä ja aluksi ne häiritsivät minua suunnattomasti. Minut valittiin kuitenkin projektiin mukaan heikkouksistani huolimatta ja nämä olivat toimeksiantajani tiedossa, kun valintaa tehtiin. Parhaimmatkaan opettajista eivät ole täydellisiä ja minä olen vasta urani alussa.

Myös ikä oli osaltaan häiritsevä tekijä: osa suunnittelijoista oli minua puolet vanhempia, joten Detail Agencyn minulle antama ”isonsiskon” rooli tuntui aluksi häiritsevältä – mikä minä olen opettamaan naisia, joilla on puolet enemmän elämäkokemusta kuin itselläni? Tämä kuitenkin osoittautui vain omaksi ongelmakseni, sillä suunnittelijat arvostivat apuani ja luottivat siihen iästäni huolimatta. Kirjoittaminen ei ole osa heidän ammattitaitoaan, joten he olivat iloisia avustani.

Vaikeuksia minulle tuotti myös mainosmaailman oikkujen hyväksyminen – se, että minun on tehtävä siten, kuin asiakas määrää. Toimittajana en ole tottunut siihen, että toimituksen ulkopuolinen henkilö saa vahvasti puuttua tekstin sisältöön etenkin, kun muutosten oli tarkoitus muokata todellisuutta – kerrotaan totuus, mutta kaunistellen. Jouduin joustamaan toimittajan periaatteistani projektia työstäessäni ja minun oli hyväksyttävä se tosiasia, että työni lähtökohdat ovat hyvin erilaiset. Tämä tuotti toisinaan vaikeuksia käytännössä, kun puhisin itsekseni asiakkaiden korjausmuutoksille ja mainosmaailman vaatimuksille.

Olen kuitenkin ylpeä siitä, että heikkouksista huolimatta pärjäsin hyvin – oma urani ei ole vielä kovin pitkä, eikä minulla ole kokemusta vastaavanlaisista projekteista. Rooli oli minulle uusi ja opin matkan varrella paljon uutta, kuten antamaan ja ottamaan palautetta, tukemaan toisia ja viemään projektia eteenpäin silloin, kun aikataulu sitä vaatii ja työskentelemään vastuutehtävässä. Nousin tehtävieni tasalle ja otin vahvasti vastuuta niin omasta kuin muidenkin työpanoksesta. Jos kaikki olisi ollut helppoa jo valmiiksi, olisin menettänyt paljon. Ongelmat, mutkat matkassa ja lopulta onnistumiset antoivat minulle paljon ja kasvattivat minua työssäni.

Lähteet

Alasilta, A. 2009. Blogi tulee töihin. Infor. Keuruu.

Detail Agency 2012. Luettavissa: <http://www.detail.fi>

Kankaanpää, S. & Piehl, A. 2011. Tekstintekijän käsikirja, opas työssä kirjoittaville. Suomen Yrityskirjat Oy. Helsinki.

Journalistin ohjeet 2011. Julkisen sanan neuvosto. Luettavissa: <http://www.journalistiliitto.fi/pelisaannot/journalistinohteet/>

Raninen, T. & Rautio, J. 2003. Mainonnan ABC. WSOY. Helsinki.

Sboble, R. & Israel, S. 2008. Blogit ja bisnes, yritys 2.0. Basam Books. Helsinki.

Sorsa, A. 1997. Nykysuomen käyttötieto. Otava. Helsinki.

Tosielämän sisustustarinoita. Vepsäläinen. Luettavissa: <http://www.vepsalainen.com/tarinat/>

Tuska, T. 2003. Mainonnan suunnittelun sietämätön keveys. Talentum. Helsinki.

Työministeriö. 2005. Ammattiluokitus. Työministeriön julkaisuja. Luettavissa: http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/00_julkaisut/ammattiluokitus2005.pdf

Vepsäläisen sisustussuunnittelijat. Kevät 2011. Haastattelu. Helsinki.

Vepsäläisen sisustussuunnittelijat. Kevät 2011. Sähköpostiviestit. Helsinki.

Virtuaaliammattikorkeakoulu 2012. Luettavissa: <http://www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464158778/1194360111832/1194360447229.html>